

Kunst en Cultuur in Oegstgeest 2009

**Actualisatie van het kunst- en cultuurbeleid
van 2001-2009 en een doorkijkje naar de toekomst**

Afdeling Welzijn, Sociale zaken en Onderwijs
November 2009

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Amateurkunst	5
2.1 landelijk en provinciaal beleid amateurkunst en Cultuurparticipatie	5
2.2 Lokaal beleid amateurkunst en cultuurparticipatie	5
2.3 Actualisatie nota Kunst en Cultuur	6
2.4 Wat er verder gebeurt	7
3. Cultuureducatie: kunsteducatie, erfgoededucatie en media educatie	10
3.1 landelijk en provinciaal beleid cultuureducatie	10
3.2 Lokaal beleid cultuureducatie	11
3.3 Actualisatie nota Kunst en Cultuur	11
3.4 Wat er verder gebeurt	13
4. Volkscultuur	14
4.1 Rijksbeleid en provinciaal beleid volkscultuur	14
4.2 Lokaal beleid volkscultuur	14
4.3 Actualisatie nota Kunst en Cultuur	14
4.4 Wat er verder gebeurt	14
5. Kunst in de openbare ruimte	15
5.1 Rijksbeleid en provinciaal beleid kunst in openbare ruimte	15
5.2 Lokaal beleid Kunst in de openbare ruimte	15
5.3 Actualisatie Nota Kunst en Cultuur	16
5.4 Wat er verder gebeurt	17
6. Nieuwe wegen	18
7. Conclusies	20
Bijlage	22

1. Inleiding

“Kunst en cultuur zijn geen luxe, maar noodzaak. Ze zijn van wezenlijk belang voor een brede ontwikkeling van alle inwoners van Oegstgeest” aldus de kunst- en cultuurcommissie van Oegstgeest. Het uitgangspunt van de gemeentelijke Structuurvisie uit 2007 “Oegstgeest is groen met een **bruisend** randje” staat dan ook voor deze nota centraal. De actualisering van de laatste beleidsnota Kunst en Cultuur van 2001, zoals die nu voor u ligt, maakt duidelijk dat het in Oegstgeest op dit terrein al flink “bruist” en hoe we dat kunnen behouden en uitbreiden.

Cultuur is in de basis iets van ons allemaal en de overheid dient hierin niet bepalend te zijn. De verantwoordelijkheid ligt vooral bij de samenleving zelf. De lokale overheid moet dan ook vooral een faciliterende en stimulerende rol hebben als het gaat om kunst en cultuur. Daarbij gaat het niet alleen om financiële bijdragen. De gemeente kan ook op andere vlakken ondersteuning geven door bijvoorbeeld het stimuleren van samenwerkingsverbanden, ondersteuning bij het realiseren van facilitaire zaken zoals huisvesting, (politieke/zakelijke) netwerken op regionaal, provinciaal en landelijk niveau, regelgeving, etc. Hierbij kan het net het zetje zijn dat een cultureel initiatief nodig heeft om tot realisatie te komen. Ook ten aanzien van professionalisering van een culturele instelling kan de gemeente een helpende hand bieden.

Het gaat erom dat we als lokale overheid ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen met kunst en cultuur in aanraking kunnen komen. Dat draagt immers bij aan een leefbaar dorp, waar mensen zich kunnen ontwikkelen, kunnen samenkomen, kunnen genieten en kunnen meedoen.

Kunst en cultuur vergoten het individuele genot, geluk en welzijn. Het is een sociaal bindmiddel en cultuur is goed voor de economie. Het is een facet waarmee het positief imago van Oegstgeest versterkt kan worden. De gemeente hecht daarom grote waarde aan cultuur. Daarnaast draagt cultuur bij aan de lokale economie van het dorp. Werkgelegenheid, toerisme en besteding bij de middenstand vallen daarbij in het oog. De evenwichtige samenhang tussen cultuur, sociale cohesie en lokale economie kan verder ontwikkeld worden door cultureel ondernemerschap.

Onze kaders worden gevormd door het provinciale en landelijke beleid op het gebied van kunst en cultuur.

Dat kunst en cultuur geen luxe, maar noodzaak zijn sluiten aan op de visie van de provincie Zuid-Holland op cultuur en kunst (Cultuurplan 2009-2012 “Mooi en Meedoen!”) : Cultuur is een belangrijke factor voor de kwaliteit van leven in steden en dorpen. Cultuur is van ons allemaal, raakt ons allemaal en bindt ons allemaal. Cultuur vertelt ons wie we zijn en waar we vandaan komen en gunt ons daarmee ook een blik op de toekomst. Cultuur maakt het bestaan mooier, leuker, inspirerender. Cultuur nodigt uit om ernaar te kijken en te luisteren en er zelf aan mee te doen. Cultuur is dan ook geen kostenpost maar een investering die zich meer dan terugbetaalt.

Daarnaast hebben wij het lokaal beleid vergeleken met het huidige rijksbeleid opgenomen in de nota “Kunst van leven, hoofdlijnen cultuurbeleid” (2007, Ministerie van OC&W). Kunst, cultureel erfgoed en media vertegenwoordigen onze immateriële rijkdom. In het beleidsprogramma heeft het kabinet aangegeven deze waarde te erkennen en ernaar te streven zoveel mogelijk mensen in aanraking te brengen met kunst, cultureel erfgoed en media. Daarom voelt de regering zich verantwoordelijk voor een landelijke basisinfrastructuur aan culturele voorzieningen.

Een hulpmiddel daarbij is het landelijke Fonds Cultuurparticipatie. De missie van dit in 2008 opgerichte fonds is om iedere Nederlander op termijn actief in aanraking te laten komen met cultuur. Om de cultuurparticipatiedoelstellingen van het fonds te realiseren, zijn er drie

programmaliijnen bepaald, te weten amateurkunst, cultuureducatie (kunsteducatie en erfgoededucatie) en volkscultuur (immaterieel erfgoed).

Voor de indeling van deze Oegstgeester nota sluiten we aan op deze landelijke programmaliijnen. Daarnaast gaat deze nota over kunst in de openbare ruimte. Archeologie en monumentenzorg vallen buiten deze nota omdat voor deze onderwerpen in Oegstgeest een apart beleid bestaat.

Deze nota wordt behandeld aan de vooravond van een nieuwe raadsperiode. De nota laat zien wat er de afgelopen jaren al is bereikt en welke initiatieven er al zijn ondernomen op het gebied van kunst en cultuur. Maar het geeft tevens een doorkijkje naar de toekomst. Welke beleidsonderdelen vinden wij nu zo belangrijk dat we ze mee willen geven aan de volgende raad? U vindt deze toekomst per hoofdstuk geschetst in de zwarte kaders. Na vaststelling van deze nota zullen we de voorstellen ook financieel verder uitwerken en in de discussie rond de kadernota's 2011 en verder opnemen.

2. Amateurkunst

2.1 landelijk en provinciaal beleid amateurkunst en cultuurparticipatie

Amateurkunst is het actief beoefenen van kunst, uit passie, liefhebberij of engagement, zonder daarmee primair in het levensonderhoud te willen voorzien.

Amateurkunst staat landelijk volop in de belangstelling. Reden daarvan is dat landelijk honderdduizenden liefhebbers een deel van hun vrije tijd aan kunstbeoefening besteden of er als vrijwilliger in actief zijn. De Raad voor Cultuur noemt in dit verband de term “cultureel burgerschap” in haar advies “Innoveren,participeren! Advies Agenda Cultuurbeleid en Culturele Basisinfrastructuur” van maart 2007. Burgers hebben een zekere culturele bagage nodig om volwaardig aan de samenleving te kunnen deelnemen. Cultureel burgerschap staat of valt met de mogelijkheden van burgers om zich te verdiepen in hun verleden of zich te uiten in een kunstdiscipline. Mede daarom is het belangrijk om amateurkunst te behouden en te stimuleren voor alle doelgroepen. De laatste jaren staat het stimuleren van amateurkunst bij kinderen en jongeren sterk in de belangstelling. Daartoe is er een landelijk Jeugdcultuurfonds in oprichting. Dat fonds is bedoeld voor kinderen die om financiële reden geen lid kunnen worden van een toneelclub of lessen kunnen volgen aan een muziekschool of andere instelling voor actieve kunstbeoefening.

Maar met het oog op de vergrijzing verdient de participatie van ouderen ook extra aandacht. Veel ouderen willen wel deelnemen aan het culturele leven, of vaker deelnemen, maar allerlei praktische omstandigheden verhinderen dit. Het wegnemen van (een deel van) deze belemmeringen is relatief eenvoudig en verdient hoge prioriteit. Een grotere cultuurparticipatie van ouderen is overigens niet alleen positief voor de cultuursector. Meer aandacht voor kunst, erfgoed en media in de directe leefomgeving van senioren verbetert ook de kwaliteit van leven, met name van alleenstaanden en van bewoners van verzorgings- en verpleeghuizen. Cultuurinstellingen kunnen hieraan bijdragen door bij de ontwikkeling en uitvoering van hun beleid nadrukkelijker rekening te houden met de wensen en beperkingen van de oudere generatie.

Amateurkunstbeoefening heeft ook positieve bijeffecten. Zo stimuleert ze de cognitieve en creatieve ontwikkeling van deelnemers en is ze goed voor de sociale cohesie. Mensen ontmoeten elkaar als liefhebber van dezelfde bezigheid, amateurkunstactiviteiten geven kleur aan het dorp of aan de wijk. Daarnaast heeft amateurkunst een economische betekenis. Al deze effecten kunnen aanzienlijk zijn alleen al omdat deelname aan amateurkunst veel groter en sociaal meer gespreid is dan de professionele kunsten.

De Provincie Zuid-Holland heeft in haar nieuwe Cultuurplan 2009-2012 “Mooi en Meedoen!” ook prioriteit gegeven aan een grotere deelname van burgers aan cultuur, met als speerpunten: cultuurparticipatie- en educatie, bibliotheken, regionale historische centra, regionale omroepen en vrije tijd.

2.2 Lokaal beleid amateurkunst en cultuurparticipatie

Wij delen de mening dat cultuurparticipatie een belangrijke voorwaarde is voor de algemene ontwikkeling van jong en oud. Hoewel veel inwoners van Oegstgeest al actief bezig met zang, muziek, dans en beeldende kunst is het belangrijk dit te blijven stimuleren. Voor sommige groepen, zoals ouderen, is de toegankelijkheid van amateurkunst echter lastiger. Daarom stellen we voor om het toekomstige beleid aan te laten sluiten op het landelijke beleid. Dat betekent inzet van middelen om te stimuleren dat alle inwoners met cultuur in aanraking komen en geen belemmeringen ondervinden om er actief aan deel te nemen. Speciale aandacht blijft er voor de doelgroepen kinderen en jongeren, maar ook voor ouderen. Met deze lokale inzet op het meedoen aan kunst en cultuur dragen we zeker ook bij aan het Oegstgeester beleid van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), zoals vastgelegd in de “Wmo beleidsnota 2008-2011 maatschappelijk ondersteuning in Oegstgeest”. Daarin is ook het beleid uitgezet om jeugdigen en ouderen meer met elkaar in contact te brengen. Amateurkunst leent zich daar prima voor en projecten die dit intergenerationele karakter uitstralen moeten we dan ook stimuleren.

2.3 Actualisatie nota Kunst en Cultuur

Speerpunten uit de vorige nota:

1. middelen gericht ingezet voor het stimuleren van samenwerkingsinitiatieven tussen culturele instellingen. Dit vooral om de samenhang tussen de verschillende instellingen te bevorderen.

De afgelopen jaren is bijzonder veel samenwerking gerealiseerd rondom de culturele uitdagen in Oegstgeest. De beide uitdagen in 2005 en 2007 zijn succesvol verlopen. Ze hebben laten zien welke amateurkunst in de breedste zin van het woord in Oegstgeest beoefend wordt. Culturele instellingen hebben elkaar beter leren kennen en dat heeft weer geleid tot gezamenlijke projecten.

Ook bij projecten, die binnen het Holland Rijnlandverband (een gemeentelijke samenwerking van 16 gemeenten rond Leiden en de Duin- en Bollenstreek) subsidies hebben ontvangen van de provinciale actieprogramma's cultuur, is samenwerking tussen diverse instellingen gestimuleerd.

Zoals in ons Subsidieplan 2007-2010 al is vastgesteld hechten wij eraan dat verschillende culturele instellingen de komende jaren zoeken naar mogelijkheden tot (meer) samenwerking. Dit kan leiden tot een vernieuwend aanbod en tot mogelijkheden in het aanbod die instellingen afzonderlijk niet hebben. De hieronder genoemde cultuuradviescommissie heeft in dit denkproces een belangrijke rol.

Toekomst

De culturele uitdagen en de regionale culturele projecten hebben aan een breed publiek laten zien dat veel inwoners van Oegstgeest actief bezig zijn met cultuur en amateurkunst. Wij vinden het belangrijk om deze projecten ook in de toekomst mogelijk te maken om de deelname aan cultuur te vergroten.

2. Het instellen van een gemeentelijke adviescommissie voor cultuur.

Sinds 2002 hebben wij een cultuuradviescommissie ingesteld met vertegenwoordigers van zoveel mogelijk culturele instellingen uit Oegstgeest. Sinds 2008 is deze commissie uitgebreid met de drie leden van de al veel langer bestaande kunstadviescommissie. De huidige kunst- en cultuurcommissie adviseert ons college over het kunst- en cultuurbeleid. Daarnaast is zij het orgaan waar culturele projecten ontstaan, worden afgestemd en besproken. De waarde van een dergelijk orgaan is groot. Niet alleen voor de deelnemers zelf, die elkaar leren kennen en daardoor makkelijker samenwerkingen aangaan. Ook voor buitenstaanders, die een bepaald cultureel project onder de aandacht van het Oegstgeester kunst- cultuurveld willen brengen is de kunst- en cultuurcommissie een prachtig platform. De leden van de commissie zijn zelf ook erg enthousiast over het functioneren van deze commissie. Het voortbestaan van deze commissie staat dan ook niet ter discussie. Hoewel de vergaderingen openbaar zijn wordt er weinig spontaan deelgenomen aan de kunst- en cultuurcommissie door andere belangstellenden. De rol van de commissie kan wel versterkt worden door een actievere interactie met het veld en met eventuele niet deelnemende instellingen op het gebied van cultuur, zoals stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden Holland of Stichting Radius SWOO.

Toekomst

Om het draagvlak voor het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid te verbreden en de amateurkunst verder te stimuleren om tot nieuwe projecten te komen stellen wij voor dat de cultuurcommissie meer communiceert met haar achterban bijvoorbeeld via de website en de krant.

Om belemmeringen voor deelname aan amateurkunst zoveel mogelijk weg te nemen (vooral bij kinderen, jongeren en ouderen) stellen wij voor dat de cultuurcommissie met ideeën en projecten komt die deze doelstelling ondersteunen. Daarbij kan de commissie ook samenwerkingen zoeken buiten de huidige leden van de commissie. Ons voorstel is om hiervoor € 3.000,00 per

jaar beschikbaar te stellen en dit in de discussie rond de kadernota 2011 mee te nemen.

3. De gemeente heeft geen taak voor wat betreft het ontwikkelen en/of organiseren van culturele evenementen. Wel zal in voorkomende gevallen de gemeente in de randvoorwaardelijke sfeer (subsidie, accommodatie) ondersteuning kunnen verlenen. Dit uitgangspunt is nog steeds actueel. Het past ook in het hierboven geschetste beleid dat wij de komende jaren voor amateurkunst willen uitvoeren. Daarom blijft dit punt ook voor de komende jaren overeind. Voor de randvoorwaarden van het beschikbaar stellen van (subsidies voor) ruimten voor culturele evenementen verwijzen wij naar de accommodatienota uit 2007. Het daarin verwoorde uitgangspunt dat sociaal-culturele accommodaties een relevante en feitelijk onmisbare randvoorwaarde voor sociaal-culturele activiteiten vormen onderschrijven wij van harte. We denken daarbij aan de Pauluskerk, de Regenboogkerk, het gemeentecentrum en de aula van het Rijnlands Lyceum. Het Rijnlands Lyceum staat aan de vooravond van een aantal aanpassingen aan hun gebouw, dat meer dan 40 jaar oud is. Het Rijnlands Lyceum heeft de gemeente benaderd met de vraag of het vergroten van de publieke functie van hun aula in onze visie wenselijk is en zo ja, te bezien hoe we dat gezamenlijk zouden kunnen bewerkstelligen. De aanpak van het gebouw van de school kan aanleiding vormen om nog eens specifiek stil te staan bij de publieke functie van de aula. Daarom stellen wij voor om deze onderzoeksvragen van de school uit te zoeken. Met de inrichting van de aula van de Leo Kannerschool draagt de gemeente ook in actieve zin bij aan de verbetering van de randvoorwaarden voor culturele evenementen. Nu al wordt deze aula ingezet voor sociaal culturele doeleinden, maar daarbij kan nog geen podium worden aangeboden. Ook de cateringfaciliteiten zijn nog beperkt. De behoefte daaraan is wel aanwezig, getuige de nota Sociaal Culturele Accommodaties in Oegstgeest(2007) en een vragenlijst uit 2008, uitgezet onder culturele instellingen, die aangegeven hadden interesse te hebben in het gebruik van de aula. Een volwaardig ingerichte zaal kan het aanbod van culturele evenementen zeker versterken. Hoewel er een muziektent in het Leidse Hout staat ontbreekt een buitenpodium binnen de grenzen van Oegstgeest. Het is wellicht interessant om de behoefte eraan nader te onderzoeken. Overigens is het belangrijk om in Oegstgeest een divers aanbod te houden aan zalen voor sociaal culturele doeleinden. De betaalbaarheid van dergelijke zalen is een punt van zorg zowel voor de exploitanten als voor de huurders ervan. Daarnaast zijn er soms drempels in de verhuur van ruimten op het gebied van veiligheid (openen en sluiten), catering en het klaarzetten van materiaal. Met de uitwerking van een raadsnotie voor een accommodatiemanager hopen we deze drempels zoveel mogelijk te hebben weggenomen.

Toekomst

Ondersteuning bieden in de randvoorwaarden voor culturele evenementen via subsidies voor culturele projecten en het aanpassen van de aula van de Leo Kannerschool. De betaalbaarheid van multifunctionele accommodaties blijft een aandachtspunt. De accommodatiemanager wordt gecontinueerd. Met het Rijnlands Lyceum te onderzoeken of het wenselijk is om de publieke functie van hun aula te vergroten en hoe dat zou kunnen worden gerealiseerd.

2.4 Wat er verder gebeurt op het gebied van amateurkunst en cultuurparticipatie

a. structurele subsidies

Via de structurele subsidiestromen van het gemeentelijke Subsidieprogramma draagt de gemeente bij in de amateurkunst in Oegstgeest. In Oegstgeest worden diverse amateurverenigingen structureel gesubsidieerd. Bij de keuze welke activiteiten de gemeente wil subsidiëren, is diversiteit en bereik van het cultuuraanbod van belang. Wat betreft diversiteit kan de gemeente kijken naar het aantal disciplines in het cultuuraanbod. In het

huidige aanbod ontbreken bijvoorbeeld jeugdtheater en een toneelvereniging. De buurtvereniging Haaswijk zou graag meer voorstellingen per jaar aanbieden, als de aula van de Leo Kannerschool daar de gelegenheid voor biedt. Daarbij wordt gedacht aan het uitbreiden van aanbod aan cabaret, dat momenteel beperkt is. Ook kan de aula als podiumzaal benut worden voor het aanbieden van voorstellingen voor en door jongeren, georganiseerd door Friendz. De jongerenruimte zelf biedt die ruimte immers niet. Bij het beoordelen van subsidieaanvragen van culturele instellingen wordt gekeken naar het aantal deelnemers, maar ook naar het bereikte publiek. Bij waarderingssubsidies voor bijvoorbeeld een koor, wordt daarom altijd geëist dat er minstens een keer per jaar een publieke activiteit is, zodat de organisatie alle inwoners van Oegstgeest dient. In het Subsidieplan 2007-2010 is al aangegeven dat wij voor de bibliotheek een rol zien weggelegd in het versterken van de literaire component in het cultuuraanbod, bijvoorbeeld via het faciliteren van leeskringen, inleidingen door schrijvers, literaire lezingen en dergelijke. De bibliotheek en K&O hebben hieraan uitvoering gegeven, soms in samenwerking met de boekhandels

b. projectsubsidies

Daarnaast stelt de gemeente ook projectsubsidies en incidentele subsidies beschikbaar. Een aantal van deze subsidies verstrekken wij aan RAS-projecten. RAS staat voor Regionale Agenda Samenleving, 2009-2012: een meerjarig beleidsprogramma voor de regio Holland Rijnland, gezamenlijk opgesteld door de provincie, het samenwerkingsverband van gemeenten Holland Rijnland en de gemeenten over onder meer cultuurparticipatie. Een aantal projecten wordt binnen dit kader mede door de provincie gesubsidieerd. Hetzelfde geldt voor een regionale cultuurnetwerker. Deze is in februari 2009 begonnen en moet zorgen voor een goede afstemming tussen de diverse culturele projecten in de verschillende gemeenten. Een belangrijke taak is verder het coördineren van de realisatie van de projecten die Holland Rijnland in het kader van de RAS gesubsidieerd heeft gekregen van de provincie. Tenslotte is het de taak van de cultuurnetwerker om de het totale aanbod van culturele instellingen in Holland Rijnland in kaart te brengen. De meerwaarde van de netwerker is in regioverband onlangs al uitgesproken door de portefeuillehouders Cultuur van de Holland Rijnlandgemeenten.

Landelijk gaan de bibliotheken zich steeds meer ontwikkelen als digitale informatieloketten. In deze regio is Bibliotheek Bollenstreek een pilot gestart met de gemeenten Teylingen en Oegstgeest voor een digitaal Uitpunt. Als dit een geslaagd project lijkt betekent dit dat alle evenementen en activiteiten op het gebied van cultuur straks in één website te vinden zijn. Ook kunnen instellingen er hun vaste informatie op kwijt. De eerste versie van het uitpunt is in april 2009 aan de kunst- en cultuurcommissie gepresenteerd en positief ontvangen.

Uit de onlangs afgeronde monitor “senior proof” is duidelijk naar voren gekomen dat senioren belemmeringen ondervinden in hun mobiliteit door gebrek aan goede openbaar vervoersvoorzieningen. Ook ziet men er soms tegenop om ‘s avonds de deur nog uit te gaan. Dat kan hen uiteraard ook beperken in eventuele deelname aan culturele activiteiten. Dat is een ongewenste situatie. In de ouderennota 2008-2012 is het belang van het in stand houden of uitbreiden van het sociale netwerk van ouderen ook al onderstreept; dit kan uiteraard ook door in te zetten op deelname aan culturele activiteiten. Daarmee wordt dan ook bijgedragen aan ons Wmo-beleid om zoveel mogelijk mensen te laten meedoen aan de maatschappij. Overigens hebben Radius SWOO en K&O al een ruim aanbod aan cursussen en activiteiten overdag in toegankelijke gebouwen.

c. jongeren en cultuur

In de nota jeugdparticipatie Oegstgeest 2008-2012 “Leren meedoen Durven luisteren” is beleid opgenomen voor jeugd en cultuur. Jaarlijks in het najaar wordt in samenwerking met de scholen voor voortgezet onderwijs een participatietraject voor jongeren aangeboden, met als resultaat een advies over een cultuurproject voor jongeren in het jaar daarop. Het voorgestelde cultuurproject moet binnen het bestaande budget kunnen worden uitgevoerd.

De precieze werkvorm wordt ontwikkeld door professionals. Op deze manier komt de jeugd actief met kunst en cultuur in aanraking. De muziekschool kan met haar professionele kwaliteit een impuls geven aan de jongerencultuur. Het huidige aanbod zou verbreed kunnen worden. Daarbij valt te denken aan muziekaanbod via buitenschoolse activiteiten en verbreding van het muziekaanbod in Oegstgeest met niet-akoestische muziek (zoals een popklas). De gemeente wil graag een kruisbestuiving tussen de verschillende voorzieningen. Wij zien hier ook een mogelijke rol voor de muziekschool weggelegd bijvoorbeeld als het gaat om het versterken van de relatie tussen binnen- en buitenschools muziekonderwijs (wellicht in combinatie met jongerencentrum Friendz).

Toekomst

Wij vinden het belangrijk om het huidige aanbod aan amateurkunst te behouden via structurele en incidentele subsidies. De nadruk ligt daarbij op de doelgroepen kinderen en jongeren en ouderen. Wij zullen culturele instellingen nadrukkelijk vragen om in hun beleid rekening te houden met de wensen van ouderen. Ook op andere gebieden is het belangrijk om belemmeringen om deel te nemen aan amateurkunst weg te nemen.

Indien er behoefte bestaat aan nieuwe disciplines binnen amateurkunst in Oegstgeest (toneel, jeugdtheater, cabaret) dan willen we dat stimuleren.

Voorstel is om eventuele incidentele subsidieaanvragen op dit gebied op te vangen binnen de begroting en daaruit voortvloeiende eventuele structurele budgettaire gevolgen van deze nieuwe disciplines mee te nemen in de discussie rond toekomstige kadernota's.

Wij zien een rol voor de regionale cultuurnetwerker voor een goede afstemming tussen gemeenten in instellingen ten behoeve van regionale culturele projecten.

Voorstel is om de structurele gevolgen (ca. € 1.200,00 per jaar) van het continueren van deze netwerker in de discussie rond de kadernota 2011 mee te nemen.

3. Cultuureducatie: kunsteducatie, erfgoededucatie en media educatie

3.1 landelijk en provinciaal beleid cultuureducatie

Cultuureducatie is de verzamelnaam voor kunsteducatie, erfgoededucatie en media educatie. Kunsteducatie omvat de disciplines: beeldende kunst, dans, literatuur, muziek, theater en audiovisuele kunst. Ook toegepaste kunsten en wereldcultuur maken hier onderdeel van uit. Erfgoededucatie heeft betrekking op archeologie, cultuurlandschap, monumenten, musea, archieven en bibliotheken en omvat een breed spectrum aan activiteiten voor allerlei publieksgroepen, die zowel kennis en begrip als beleving van erfgoed tot doel hebben. Erfgoededucatie is ook: leren over, door en met erfgoed, met inbegrip van de Canon van Nederland.

Media-educatie gaat over het leren interpreteren van de inhoud van media, het bepalen door welke belangen of waardesystemen deze worden gestuurd en het bewust worden van de plaats en rol van media in het persoonlijke en maatschappelijke leven.

Ook cultuureducatie staat sterk in de belangstelling, van de politiek, de onderwijs- en de cultuursector. Sinds de invoering van het landelijk Actieplan Cultuurbereik in 2005 proberen overheid en cultuursector nadrukkelijker dan voorheen nieuwe publieksgroepen te interesseren voor cultuur. Rijk, provincies en gemeenten investeren daartoe onder andere in cultuureducatie binnen het onderwijs en in gerichte samenwerking tussen scholen en culturele instellingen. De afgelopen jaren heeft de overheid vooral geïnvesteerd in schoolgebonden cultuureducatie voor kinderen en jongeren, onder andere via de Regeling Versterking Cultuureducatie Primair Onderwijs. Daar staat tegenover dat vooral gemeenten hebben bezuinigd op instellingen voor buitenschoolse kunsteducatie, zoals muziekscholen en centra voor de kunsten, op bibliotheken en op projectsubsidies voor de amateurkunst. Deze bezuinigingen bedreigen de infrastructuur die aan het eind van de vorige eeuw is opgebouwd, terwijl juist stimuleringsmaatregelen nodig zijn om de sectoren amateurkunst en cultuureducatie in staat te stellen een krachtige bijdrage te leveren aan het vergroten van de cultuurparticipatie.

Het uitgangspunt van de landelijke Raad voor Cultuur is en blijft dat het bibliotheekwerk, met ruim zestig miljoen bezoeken per jaar, van primaire waarde is voor cultuurspreiding en cultuurparticipatie. Bibliotheken bieden toegang tot een pluriform, betrouwbaar en breed aanbod aan bronnen van kennis en cultuur, in een gemeenschappelijke, veilige en leerzame omgeving waar iedereen gratis of tegen geringe kosten terecht kan. Daarnaast spelen bibliotheken, veelal in samenwerking met het onderwijs, een wezenlijke rol in het achterstandenbeleid en het tegengaan van laaggeletterdheid. Tevens zijn ze van groot belang voor de bevordering van het lezen.

De bibliotheek is, kortom, van wezenlijk belang voor het mede vormgeven van sociale cohesie en de kenniseconomie, en in het verlengde daarvan voor het functioneren van de democratische samenleving en de ontwikkeling van het nieuwe burgerschap, waarin participatie centraal staat.

De ontwikkelingen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie, en de daarmee gepaard gaande medialisering van de samenleving, hebben geleid tot de opkomst van het participierend burgerschap: de mondige burger, van wie verwacht wordt dat hij zijn eigen informatie kan vergaren en actief kan omgaan met kennis. Deze opvatting van burgerschap leidt ertoe dat de rol van de bibliotheek verschuift van 'uitlener' naar toegangspoort of wegwijzer.

Tegelijkertijd zetten deze ontwikkelingen de intermediaire functies zwaar onder druk. Het mediagebruik verandert in zeer snel tempo. De traditionele 'leesgeneratie', de generatie intensieve boeken- en krantenlezers, verdwijnt langzaam maar zeker. Kennis wordt als economische factor steeds belangrijker, en de complexiteit en omvang van de informatiestroom nemen toe. De bibliotheken kunnen hierin een educatieve rol spelen.

Het Rijk wil cultuureducatie ook stimuleren. Daarvoor is er onder meer een Impuls voor combinatiefuncties brede school (2008-2010). Met deze impuls voor de brede scholen wil het Rijk meer samenhang tussen onderwijs, sport en cultuur scheppen. Via combinatiefuncties

kan onderwijzend personeel op brede scholen ook buiten schooltijd actief ingezet worden om kinderen en jongeren tot 18 jaar vertrouwd te maken met kunst en cultuur en/of het beweegaanbod voor kinderen te vergroten.

Het provinciaal beleid gaat ook uit van een grotere deelname aan cultuur. Op het gebied van educatie stimuleert zij projecten als Museum en School, waarbij alle basisschoolleerlingen in elk schooljaar een ander museum bezoeken met een gespecialiseerd educatief programma. Ook draagt de provincie Zuid-Holland bij aan een mede door de Duin- en Bollenstreek gesubsidieerde cultuurbemiddelaar (zie verder 3.4 Lokaal beleid).

3.2 Lokaal beleid cultuureducatie

Cultuureducatie is onlosmakelijk verbonden met onze wens om de inwoners van Oegstgeest de kans te geven om zich te ontwikkelen op het gebied van kunst en cultuur. Wij onderschrijven het landelijke beleid om als overheid te investeren in kunst en cultuur in het onderwijs en in samenwerking tussen scholen en culturele instellingen. Daarnaast zien wij dat de grote cultuureducatieve instellingen, zoals BplusC, volksuniversiteit K&O en Bibliotheek Bollenstreek ook buiten het onderwijs een belangrijke factor zijn in het stimuleren van cultuurparticipatie en de algemene ontwikkeling van de inwoners van Oegstgeest. Het behoud van hun aanbod voor Oegstgeest is voor ons belangrijk. De bibliotheek is daarnaast een belangrijke bron voor erfoededucatie buiten het basis- en voortgezet onderwijs en de grootste leverancier van media educatie. Daarom willen wij deze voorziening behouden op het huidige niveau van dienstverlening. Wij zijn zeker geïnteresseerd in de combinatiefuncties van de Rijksimpuls. Deze impuls houdt echter ook in dat gemeenten structureel een eigen bijdrage leveren. In de afwegingen rond de kadernota 2010 is een voorstel om ook voor Oegstgeest een rijksbijdrage voor een combinatiefunctie aan te vragen om financiële redenen afgevoerd.

3.3 Actualisatie nota Kunst en Cultuur

Speerpunten uit de vorige nota:

- 1. het nader onderzoeken van de wensen voor een lokaal platform culturele en kunstzinnige vorming op scholen*
- 2. geïnventariseerd dient te worden wat de scholen in Oegstgeest al doen op het terrein van de culturele en kunstzinnige vorming.*
- 3. Indien nodig dient de gemeente bereid te zijn in financiële zin de stimulerende rol van het platform te ondersteunen.*

Een aantal aspecten waar vooral lokaal ook invulling aan kan worden gegeven en waarin het platform ook een rol kan spelen is bijvoorbeeld:

- a. het inschakelen van diverse lokale instellingen die te maken hebben met het cultureel erfgoed, muziekonderwijs, leesbevordering, etc.;*
- b. lokale kunstenaars 'in school' halen;*

De afgelopen jaren is het kunst- en cultuurbeleid in het basisonderwijs in Oegstgeest flink gestructureerd. De basisscholen participeren inmiddels op een enkele school na in het project Museum en School. Dit project van de Leidse Museumgroep is een enorm succes en heeft ook landelijke een voorbeeldfunctie. De kinderen krijgen in elke groep de kans om op bezoek te gaan bij een museum. De musea hebben specialistische educatieve programma's ontwikkeld voor dit doel.

Sinds 2008 doen Oegstgeester basisscholen mee in Kunstmenu. Wij hebben de randvoorwaarden geschapen om deze deelname mogelijk te maken. Het lopende schooljaar doen er 7 scholen mee aan Kunstmenu. De kinderen maken daardoor gedurende hun schooltijd kennis met 8 verschillende kunstdisciplines. Kunstmenu wordt aangeboden door Kunstgebouw, een van de drie ondersteuningsfuncties van de provincie Zuid-Holland. Daarnaast hebben we een aantal jaren zelf gezorgd voor culturele voorstellingen in het basisonderwijs. De laatste jaren is dat vooral verzorgd door initiatieven uit het veld, gesubsidieerd in het kader van het provinciale actieplan cultuur. Ook daaraan was een gemeentelijke financiële bijdrage verbonden. Vanuit de scholen en vanuit de kunst- en

cultuurcommissie is wel aangegeven dat men een meer lokale invulling van het programma zou toejuichen. Nu zijn het vooral landelijke voorstellingen en producten die kunstmenu aan de scholen aanbiedt. Wij zien graag een uitbreiding van het bestaande Kunstmenu met lokale initiatieven op het gebied van onder meer dans, muziek en erfgoed.

Voor de uitvoeringen binnen Kunstmenu is er behoefte aan een podiumzaal in Oegstgeest. Momenteel wijken de scholen nog uit naar locaties in buurgemeenten. Wij vinden het belangrijk dat de Oegstgeester basisscholen met hun leerlingen in Oegstgeest een voorstelling kunnen bezoeken.

Toekomst

De projecten Museum en School en Kunstmenu bieden een heldere structuur voor kunst en cultuureducatie in de basisscholen. De scholen zijn tevreden en wij willen deze projecten graag continueren. In overleg met de betrokken partijen willen wij onderzoeken of een meer lokale invulling van het Kunst- en culturaanbod vanuit de provinciale ondersteuningsfuncties kan worden gegenereerd.

Verder is het nu zo dat de voorstellingen van Kunstmenu buiten de gemeentegrenzen van Oegstgeest worden gegeven. Wij willen ernaar streven om de voorstellingen binnen Oegstgeest te halen. Dat kan door bij het opknappen van de aula van de Leo Kannerschool ook de wensen van het basisonderwijs op dit punt mee te nemen.

3.4 Wat er verder gebeurt

In 2007 heeft de Vereniging Oud Oegstgeest de Canon van Oegstgeest ontwikkeld. De tekst is door leraren uit het basisonderwijs mede gescreend op leesbaarheid voor kinderen vanaf groep 7. De gemeente en de provincie hebben een project gesubsidieerd om drie vensters uit de lokale canon te ontwikkelen tot lespakketten voor alle kinderen van groep 7 van de basisscholen in Oegstgeest. Het erfgoedhuis Zuid-Holland heeft de lespakketten in overleg met het veld ontwikkeld en in het begin van het schooljaar 2008-2009 samen met de gemeente aan de scholen overhandigd. Helaas is de uitvoering van de lespakketten achtergebleven bij de verwachting. Het erfgoedhuis onderzoekt momenteel hoe zij de daadwerkelijke uitvoering van de lespakketten rond de Canon van Oegstgeest kan stimuleren.

In het voortgezet onderwijs is kunst en cultuureducatie vooral ondergebracht in het vak Culturele en Kunstzinnige vorming. Sinds enkele jaren dragen wij samen met andere gemeenten uit de Duin- en Bollenstreek bij aan een mede door de provincie gesubsidieerde cultuurbemiddelaar. Deze bemiddelaar gaat scholen voor Voortgezet Onderwijs (VO) in de regio stimuleren om hun wensen op het gebied van cultuureducatie en culturele activiteiten kenbaar te maken. Tegelijkertijd vraagt hij instellingen voor kunst en erfgoed om educatieve programma's voor de verschillende doelgroepen in het VO te ontwikkelen. Hiermee bevordert hij de afstemming tussen vraag en aanbod van beide partijen. De cultuurbemiddelaar is in Holland Rijnland in dezelfde persoon verenigd als de al eerder genoemde cultuurnetwerker. Tot nu toe hebben wij onze financiële bijdrage toegezegd tot en met 2010.

Binnen het Subsidieplan 2007-2010 is al bepaald dat de gemeente Oegstgeest wil zorgen dat de muziekschool op den duur op alle basisscholen in Oegstgeest de muzieklessen gaat verzorgen. Dit past ook binnen de wens van de gemeente dat de muziekschool de nadruk vooral legt op een aanbod voor kinderen en jeugd.

Tot slot verwacht de gemeente van de muziekschool een actieve rol bij de ontwikkeling van cultuureducatie in het basis- en voortgezet onderwijs door programma's op maat te ontwikkelen en de dialoog met het onderwijs aan te gaan.

Toekomst

De Canon van Oegstgeest moet beter worden benut in het basisonderwijs van Oegstgeest.

Erfgoededucatie is momenteel nog een ad hoc onderwerp in het onderwijs. Zoals uit het Kunstmenu blijkt heeft een structurele inbedding in het onderwijs een duidelijke meerwaarde. Het erfgoedhuis Zuid-Holland biedt zo'n structurele inbedding aan in de vorm van "erfgoedspoor". Erfgoedspoor is een doorlopende leerlijn voor kinderen van 8 tot 16 jaar over het lokale erfgoed. Anders dan bij Kunstmenu maakt erfgoedspoor wel gebruik van lokaal erfgoed en lokale instellingen. Wij stellen voor om met het basisonderwijs de discussie aan te gaan of zij interesse hebben in deelname aan dit product. Het erfgoedspoor is ook bedoeld voor de eerste groepen van het voortgezet onderwijs. Wij zullen ook met hen in overleg treden over hun draagvlak voor deelname aan deze vorm van erfgoededucatie.

Wij willen in 2010 evalueren wat de meerwaarde is geweest van de cultuurbemiddelaar voor het voortgezet onderwijs in Oegstgeest, in hoeverre de afstemming van vraag en aanbod zijn beslag heeft gekregen en daarna bezien of een dergelijke functie met subsidie van Oegstgeest moet worden gecontinueerd. Voor de financiering van de cultuurbemiddelaar verwijzen we naar het voorstel over de cultuurnetwerker (hoofdstuk 2.4)

4. Volkscultuur

4.1 Rijksbeleid en provinciaal beleid volkscultuur

Volkscultuur is het geheel van cultuuruitingen die als wezenlijk worden ervaren voor specifieke groepen, steeds onder verwijzing naar traditie, verleden en nationale, regionale of lokale identiteiten. Omdat elke generatie haar eigen keuzes maakt, is volkscultuur een dynamisch fenomeen.

Herkenbaarheid en eigen identiteit zijn belangrijke begrippen bij het ontwikkelen van projecten rondom volkscultuur. Dat kan gaan om streekgebonden onderwerpen, bepaalde beroepen (visserij, schippers), landschap (water), thema's uit de geschiedenis (immigranten, strijd tegen het water).

Volkscultuur wordt wel omschreven als 'de cultuur en de kunst van het dagelijks leven'. In Zuid-Holland bestaan zeer veel culturen naast elkaar en is dus sprake van grote diversiteit. De provincie wil deze diversiteit graag tot uitdrukking laten komen in de activiteiten van de provinciale ondersteuningsinstellingen.

4.2 Lokaal beleid volkscultuur

Wij zien volkscultuur als de culturele bagage die iedereen met zich meedraagt in zijn of haar dagelijks leven. Het is een belangrijke basis om te weten wie wij zijn. Volkscultuur kan een bindende factor zijn wanneer die persoonlijke bagages met elkaar gedeeld worden. Wij sluiten aan op het landelijke en provinciale beleid om volkscultuur en de lokale identiteit meer onder de aandacht te brengen.

4.3 Actualisatie nota Kunst en Cultuur

In de vorige nota zijn geen specifieke beleidsvoornemens op het gebied van volkscultuur opgenomen.

4.4 Wat er verder gebeurt

De ontwikkeling van de Canon van Oegstgeest is een goed voorbeeld van een project dat via een gezamenlijke historie onze inwoners kan binden. Ook het kunstwerk De Verhalenverteller past binnen dit thema. Op dit moment werkt de bibliotheek aan een project om structureel nieuwe verhalen te genereren voor De Verhalenverteller. Het regionale project van de Stichting Jeugd en Jongerenwerk Midden Holland (cultuur als brug naar leefbaarheid) is eveneens een mooi voorbeeld van een project rond volkscultuur en traditie. Het laat zien welke culturele bagage mensen bij zich hebben, wat generaties van elkaar onderscheidt, maar ook wat hen bindt. Wij zien ook een duidelijke rol weggelegd voor het jongerencentrum Friendz om via gerichte projecten jongeren kennis te laten maken met diverse culturen.

Toekomst

Wij willen het verhalen vertellen binnen onze gemeente meer stimuleren. Verhalen zijn een goede manier om elkaar deelgenoot te maken van elkaars culturele bagage. Daarbij moet uiteraard een link worden gelegd met het kunstwerk De Verhalenverteller. Wij denken aan een uitvoering zoals de werkvorm van het Roelant Oltmansfonds. Dat wil zeggen dat de gemeente een vast budget per jaar beschikbaar stelt voor het thema "verhalen" en het veld de uitvoering ter hand neemt.

Ook projecten waarbij de volkscultuur van diverse groepen (ouderen en jeugd, subculturen binnen jongeren, e.d.) wordt belicht willen wij stimuleren.

5. Kunst in de openbare ruimte

5.1 Rijksbeleid en provinciaal beleid kunst in openbare ruimte

Het doel van het rijksbeleid is om de kwaliteit van de eigentijdse beeldende kunst en vormgeving te ontwikkelen en te stimuleren, Nederlandse beeldende kunst en vormgeving in onze samenleving in te bedden en de internationale positie van de Nederlandse beeldende kunst, vormgeving, kunstenaars en vormgevers te versterken.

Het Rijk ziet een aantal gemeentelijke verantwoordelijkheden binnen het Beeldende Kunstbeleid. In het Beleidskader Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008 gaat het ten eerste over atelierruimte. Volgens het Rijk is het gebrek aan atelierruimte en facilitaire werkplaatsen een belangrijk knelpunt in deze sector. Het faciliteren van dergelijke collectieve voorzieningen wordt als een belangrijke doelstelling gezien voor het Rijk zelf. Het overige atelierbeleid zou een gemeentelijke verantwoordelijkheid zijn. Er wordt gepleit voor maatwerk in kleinere gemeenten. Dat kan bijvoorbeeld door bemiddeling aan te bieden bij het benaderen van eigenaars van geschikte panden of door na te gaan of panden die van de gemeente zelf zijn geschikt zouden kunnen zijn. Ook tijdelijk gebruik, bijvoorbeeld als anti-kraakwacht, kan mogelijkheden bieden. De aanbeveling is om kunstenaars vooral te activeren. Dat houdt bijvoorbeeld in dat ateliers met gemeentelijk subsidie of tegen gereduceerd tarief slechts tijdelijk ter beschikking gesteld worden aan kunstenaars.

Als tweede ziet men een gemeentelijke verantwoordelijkheid voor opdrachten op het terrein van beeldende kunst. Het gemeentelijk opdrachtenbeleid omvat in de praktijk vooral beeldende kunst in de openbare ruimte. Beeldende kunst is een belangrijk instrument in de profilering van gemeenten. In een tijd van uniformiteit als gevolg van eenvormige architectuur, standaardisatie van straatmeubilair en vestiging van internationale winkelketens zorgt beeldende kunst voor het onderscheidend karakter. Menig gemeente realiseert projecten rond stad- en dorpsvernieuwing. Het besef dat beeldende kunst in de openbare ruimte een belangrijke bijdrage levert aan de kwaliteit van deze ruimte wordt breed gedragen.

Speciale aandacht geeft het Rijk aan de mogelijkheden voor kunst en gebouwen voor voortgezet onderwijs. Binnen de decentralisatiebudgetten in het kader van onderwijshuisvesting is destijds rekening gehouden met 1% dat in principe bestemd zou zijn voor kunstwerken die tot stand komen bij de (ver)bouw van scholen. Het gaat hierbij om niet geormerkte budgetten. Maar het geeft wel aan dat scholen bij hun verzoek om budget voor uitbreiding en nieuwbouw ook het verzoek zouden kunnen doen om een gedeelte van het budget te besteden aan kunststopdrachten.

De financiering van opdrachten geschiedt in Nederland overigens uit percentageregelingen, gemeentelijke fondsen en uit andere bronnen (provincie, rijk).

5.2 Lokaal beleid Kunst in de openbare ruimte

De gemeente Oegstgeest heeft tot nu toe geen actief beleid gevoerd rondom ateliers. In de laatste nota Kunst en Cultuur is duidelijk aangegeven dat we daarvoor verwijzen naar de gemeente Leiden. Niettemin spreekt het ons aan om, daar waar er een behoefte bestaat, te kijken of we (groepen van) lokale kunstenaars kunnen helpen in hun zoektocht naar atelierruimte.

Wij delen het uitgangspunt dat beeldende kunst een belangrijk instrument is in de profilering van gemeenten. Bij nieuwbouwprojecten voor wijken dan wel gebouwen moet beeldende kunst dan ook standaard een plek krijgen. Een vaste financieringsregeling (1%-regeling) hoort daarbij. Bij dergelijke opdrachten moet de relatie tussen de kunst en de plek waar deze wordt gerealiseerd centraal staan. Via ons IBO beleid wordt ook de rol van het publiek niet uit het oog verloren.

Wij willen beter met scholen (voortgezet en basis) overleggen om beeldende kunst te realiseren bij omvangrijke verbouwingen en nieuwbouw, waarbij wij ook een beroep zullen doen op de budgetten van de scholen zelf.

5.3 Actualisatie Nota Kunst en Cultuur

Speerpunten uit de vorige nota:

1. *Het vaststellen van een onderhoudsplan kunstwerken met het daarbij behorende budget.*

In de afgelopen jaren is het achterstallig onderhoud van onze kunstwerken ingelopen. Momenteel worden alle kunstwerken regelmatig onderhouden. Het budget is toereikend.

2. *Voor de realisering van kunstwerken een vaste procedure te volgen volgens een vast te stellen stappenplan. Het instellen van een 1%-regeling voor de realisering van kunst bij de (ver)bouw van openbare gebouwen. De Kunstadviescommissie stelt nog voor een Fonds voor kunstopdrachten in te stellen.*

Voor nieuwe kunstwerken in de openbare ruimte wordt inderdaad een vaste procedure gevolgd. Ook is er een reserve kunstaankopen gevormd, die jaarlijks wordt gevoed. Daarmee zijn al diverse kunstwerken medegefinancierd. Er bestaat nog geen 1%-regeling in Oegstgeest.

3. *De taak en functie van de Kunstadviescommissie strikt beperken tot beeldende kunst en het opstellen van een rooster van aftreden.*

De leden van de kunstadviescommissie adviseren over beeldende kunst in de brede zin van het woord. Sinds de ineenvloeiing van de kunstadviescommissie en de cultuurcommissie is er meer raakvlak en meer samenhang in de advisering rond kunstzinnige en culturele projecten. De leden van de kunst- en cultuurcommissie worden benoemd en treden af conform de bepalingen van het Oegstgeester beleid van adviescommissies zoals vastgelegd in de Regeling op de vaste commissies van advies.

4. *Vernieuwing van de beeldengids.*

In 2002 is de laatste beeldengids ontwikkeld. Inmiddels is deze al weer verouderd en wordt momenteel de laatste hand gelegd aan een volgende editie. Daarbij wordt speciale aandacht geschonken aan de foto's van de kunstwerken. De beeldengids is een uitgave waarin op een overzichtelijke en aantrekkelijke manier alle beelden in de openbare ruimte gepresenteerd worden. De gids moet regelmatig worden vernieuwd omdat kunstwerken worden toegevoegd of worden verplaatst. De beeldengids 2009 wordt in november verwacht. Voor het eerst zullen daarin ook beelden worden opgenomen die wel in de openbare ruimte van Oegstgeest staan, maar niet in opdracht van de gemeente zijn geplaatst.

5. *Het opstellen door leden van de Kunstadviescommissie van tentoonstellingsbeleid in het gemeentehuis, waarbij in ieder geval een jaarlijkse expositie van amateurkunstenaars rond een bepaald thema wordt meegenomen.*

Het tentoonstellingsbeleid is opgesteld. Jaarlijks zijn er twee tot vier verschillende tentoonstellingen in de hal van het gemeentehuis. Veel aandacht is er voor lokale thema's zoals schilderijen van Oegstgeester gebouwen, een tentoonstelling in het kader van Mooi Gebouwd, Oegstgeester erfgoed etc.

Toekomst

Op het gebied van beeldende kunst zijn wij tevreden met uitgangspunten uit de vorige nota Kunst en Cultuur. Wij willen ze dan ook continueren. Voor een regelmatige nieuwe uitgave van de beeldengids denken wij aan een nieuwe uitgave per vijf jaar. Wij stellen voor om in 2015 weer een volgende versie te laten maken en de financiële gevolgen ervan in de discussie rond de kadernota 2011 mee te nemen.

Wij stellen voor om de 1%-regeling alsnog te ontwikkelen voor beeldende kunst bij de bouw van nieuwe wijken en nieuwe gebouwen van de gemeente.

5.4 Wat er verder gebeurt

Kunstenaarsvereniging Instock heeft sinds 1997 tweejaarlijkse atelierweekenden georganiseerd in Oegstgeest. Daarnaast heeft zij maandelijks wisselende tentoonstellingen in haar expositieruimte. Het belang van een vaste expositieruimte in Oegstgeest naast de ruimten in het gemeentehuis en de bibliotheek willen wij nog eens benadrukken.

Rond het thema Oegstgeest schrijverdorps heeft Instock op verzoek van de gemeente samen met de cultuurcommissie haar laatste atelierweekend georganiseerd. Met het thema Oegstgeest schrijversdorp is daarmee een goede start gemaakt. Binnen hetzelfde thema werken we nu samen met enkele partijen uit het veld aan de uitwerking van de raadsnotie om Oegstgeester schrijvers letterlijk in het licht te zetten via verlichte stoeptegels. De plannen zijn in een eindstadium. Het thema Oegstgeest schrijversdorp leent zich in onze ogen ook prima voor een uitbouw om Oegstgeest ook buiten haar grenzen op de kaart te zetten. Expositieruimte is niet alleen belangrijk voor professionele kunstenaars. Ook kinderen zijn regelmatig actief in Oegstgeest met het produceren van creatieve producten via schildercursussen, tekenlessen, knutselmiddagen etc. Vanuit het veld is er behoefte aan een ruimte om de resultaten van dergelijke activiteiten aan een breder publiek te laten zien. Het lijkt ons een goed idee om de komende tijd verder te onderzoeken.

Toekomst

De tweejaarlijkse atelierweekenden van Instock behouden en stimuleren dat er vernieuwende samenwerkingen bij ingezet worden. Oegstgeest Schrijversdorp uitbouwen en daarmee Oegstgeest goed op de kaart zetten. Wij stellen voor om hiertoe jaarlijks € 4.000,00 in de begroting op te nemen, zodat we Oegstgeest goed op de kaart kunnen zetten. We stellen voor om dit te betrekken in de discussie rond de kadernota 2012.

Indien er behoefte bestaat kijken of gemeentelijke panden antikraak aan kunstenaars kunnen worden uitgegeven, of tijdelijk voor een gereduceerd tarief aan kunstenaars kunnen worden verhuurd.

De gemeente wil zich faciliterend opstellen als het gaat om het behouden van vaste expositieruimte voor professionele kunstenaars en meedenken over mogelijke ruimten om creatieve producten van kinderen aan een breder publiek te tonen.

6. Andere wegen

6.1 Integraal beleid

De hierboven geschetste toekomstbeelden van kunst en cultuur in Oegstgeest dragen allemaal bij aan het bruisende randje uit de Oegstgeester Structuurvisie. Maar kunst en cultuur zijn meer dan alleen een bruisend randje. Het zit verweven in allerlei onderdelen van de maatschappij. Wij hebben gemerkt dat er steeds meer interessante verbindingen worden gelegd tussen de oorspronkelijke kunst- en cultuurinstellingen en andere partijen. Daarnaast zijn kunst en cultuur sterk verweven met andere beleidsterreinen. Denk aan het vrijwilligersbeleid binnen onze gemeente. Veel culturele activiteiten zijn onmogelijk zonder de inzet van vrijwilligers. Daarbij draagt vrijwilligerswerk op haar beurt weer bij aan het laten meedoen van mensen aan de maatschappij. Zo snijdt het mes aan twee kanten.

Ook op het gebied van sport zijn er raakvlakken tussen kunst en cultuur. Wij vinden dat deze in de toekomst in Oegstgeest versterkt kunnen worden. Beide kunnen bijdragen aan de sociale samenhang van het dorp en aan een prettige en informele wijze van met elkaar omgaan. Gezamenlijke activiteiten van sport- en culturele instellingen zouden dit beeld nog kunnen versterken. Het Rijk is hier eveneens van overtuigd, gezien de inzet van subsidie voor combinatiefuncties sport en cultuur en onderwijs.

Kunst en cultuur kunnen nog meer dan nu het geval is het Oegstgeester ondernemersklimaat versterken en vice versa. Ondernemers zouden culturele activiteiten kunnen sponsoren, of binnen hun organisatie kunnen halen. Wellicht kunnen we met diverse kunst- en cultuurprojecten aansluiting zoeken bij Corpus, dat al een landelijke bekendheid geniet. De fietsroute, die in de nieuwe beeldengids wordt opgenomen, zal al langs deze voorziening gaan. Als de beeldengids onder de aandacht wordt gebracht van de bezoekers van Corpus is de fietsroute wellicht een aardige combinatie met een bezoek aan dit museum.

6.2 Cultureel ondernemerschap

De gemeente Oegstgeest draagt het cultureel ondernemen een warm hart toe. Cultureel ondernemen gaat om de houding en inzet van een culturele instelling om zakelijk en stakeholdersgericht te werken waardoor zo veel mogelijk onder eigen verantwoordelijkheid de cultureel maatschappelijke functie van de instelling wordt uitgeoefend.

Initiatieven op het culturele terrein kunnen liggen zowel in tijdelijke als in structurele projecten. Publicaties over de geschiedenis van Oegstgeest of onderzoek op dit gebied kunnen ook vanuit cultureel ondernemerschap ondernomen worden bijvoorbeeld door vrijwilligers, vriendenvereniging en bedrijfssponsoring. De gemeente stelt het dan ook zeer op prijs als kunst- en cultuurmanifestaties worden georganiseerd die de middenstand en bedrijfsleven willen ondersteunen. De inzet van winkelverenigingen van De Kempenaerstraat en Lange Voort en de ondernemersvereniging PvOO (Platform voor Oegstgeester Ondernemers) juichen wij toe. Met de wens om het evenement Oegstgeester Schrijversdorp uit te bouwen tot een groter jaarlijks evenement met regionale of zelfs landelijke uitstraling is de samenwerking met de ondernemers dan ook van wezenlijk belang.

De gemeente moedigt cultureel ondernemen aan. Hoe meer burgerinitiatieven hoe levensvatbaarder een cultuurproject of instelling is. Oegstgeest heeft in dit opzicht al haar sporen verdiend. Zo wordt het cultureel erfgoed van Kasteel Poelgeest onderhouden door een particuliere stichting welke het pand en de tuin in beheer heeft op basis van langdurige erfpacht van de gemeente. Andere voorbeelden zijn de Pauluskerk welke financieel beheerd wordt door de Stichting Pauluskerk Oegstgeest en met een lening uit Triodos Cultuurfonds is omgetoverd in een bruisend cultureel centrum en het Gemeentecentrum, eveneens een hart van sociaal culturele activiteiten, beheerd door de Verenigde Protestantse Gemeente Oegstgeest.

Vanuit de gemeente wordt dit soort initiatieven aangemoedigd. Wij vinden het daarbij van belang dat de bedrijfsuitvoering gericht is op ondernemerschap waarbij culturele, kunstzinnig en/of artistieke doelen voorop staan en cultuureducatie en -participatie een wezenlijk onderdeel uitmaken van de functie van de cultuurinstelling. Uiteraard is het ook belangrijk dat Oegstgeest als gemeente op de kaart wordt gezet en haar uitstraling regionaal, nationaal of zelfs internationaal kan doen gelden.

6.3 Brede uitstraling

Wij denken dat Oegstgeest met de bestaande voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur een zeer interessante infrastructuur biedt. Met het behoud van deze infrastructuur en de uitbouw ervan, zoals in deze nota geschetst, biedt het een kleurrijk palet aan mogelijkheden voor onze inwoners. Maar het zou interessant zijn om de komende tijd ook in te zetten op een meer regionale of zelfs landelijke uitstraling. Dit kunnen we bereiken door meer doelgerichte communicatie in de regio over wat er in Oegstgeest gebeurt (via het uitpunt van de bibliotheek, via een nieuwe beeldengids, via samenwerkingen met andere gemeenten) Maar wij zien ook kansen in het verder ontwikkelen van het thema Oegstgeest Schrijversdorp. Wellicht dat we de komende jaren Oegstgeest nog meer op de kaart kunnen zetten.

Toekomst

Wij willen het kunst- en cultuurbeleid van Oegstgeest integraler vormgeven. Dat betekent meer samenwerking zoeken met ondernemers en onze economische activiteiten. Daarnaast pleiten wij voor meer integraliteit tussen kunst en cultuur en de verschillende beleidsterreinen op het gebied van welzijn, onderwijs en sport.

Tenslotte willen we de komende jaren Oegstgeest via kunst en cultuur meer op de regionale kaart zetten. Hierbij denken we aan het verbeteren van de communicatie met de regio over alle kunst- en cultuuractiviteiten binnen Oegstgeest, het behoud en ontwikkelen van activiteiten samen met andere gemeenten en het realiseren van regionaal of landelijk interessante activiteiten rond het thema Oegstgeest Schrijversdorp.

7. Conclusies

Oegstgeest kent een grote verscheidenheid aan voorzieningen en activiteiten op het gebied van kunst en cultuur. Als gemeentelijke overheid zijn we daar trots op. Wij beseffen dat een deel van deze voorzieningen zonder de inzet van vrijwilligers niet had kunnen worden gerealiseerd. Maar ook, dat een gemeentelijke bijdrage voor een groot deel van deze voorzieningen onontbeerlijk is. Wij willen dan ook vasthouden aan een faciliterende en stimulerende rol voor de gemeente. De daadwerkelijke uitvoering valt daar dus buiten.

Bereikbaarheid

De komende jaren willen wij de nadruk leggen op het verbeteren van de bereikbaarheid van kunst en cultuur, zodat meer inwoners ervan kunnen genieten en gestimuleerd worden er actief aan deel te nemen.

Culturele uitdagen moeten dan ook regelmatig worden georganiseerd, zodat er aan een groot publiek, waaronder ook veel jeugd, wordt getoond welke culturele rijkdom we op het gebied van amateurkunst in huis hebben. Ook voor andere culturele evenementen vinden wij het belangrijk om ondersteuning te bieden in de randvoorwaarden via subsidies voor culturele projecten en het aanpassen van de aula van de Leo Kannerschool. Ook voorstellingen voor Oegstgeester basisscholen kunnen er dan wellicht plaatsvinden.

De betaalbaarheid van multifunctionele accommodaties blijft een aandachtspunt. De inzet van een gemeentelijk gesubsidieerde accommodatiemanager past dan ook uitstekend in dit beeld.

Wij dagen de kunst- en cultuurcommissie uit om het draagvlak voor het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid te verbreden en tot vernieuwende projecten te komen. Hierbij kan het gaan om vernieuwing in de zin van interessante samenwerkingen, maar ook in het wegnemen van belemmeringen voor deelname aan amateurkunst (vooral bij kinderen, jongeren en ouderen). Ook bij subsidieaanvragen van culturele instellingen willen wij deze vernieuwing stimuleren. Wij vinden het daarnaast ook belangrijk om het huidige aanbod aan amateurkunst te behouden via structurele en incidentele subsidies en, indien zich dat voordoet, te verbreden met nieuwe disciplines binnen amateurkunst in Oegstgeest (toneel, jeugdtheater, cabaret). Daarnaast willen wij de kansen die het kunstwerk De Verhalenverteller biedt beter benutten. Wij willen daarom stimuleren dat het kunstwerk aanleiding vormt voor de kunst van het vertellen van verhalen. Verhalen zijn immers een goede manier om elkaar deelgenoot te maken van elkaars culturele bagage. Ook andere projecten waarbij de volkscultuur van diverse groepen (ouderen en jeugd, subculturen binnen jongeren, e.d.) wordt belicht willen wij stimuleren. Op het gebied van beeldende kunst vinden wij open atelierweekenden een prima activiteit om inwoners kennis te laten maken met de creativiteit van Oegstgeest. Wij zien kansen om dergelijke weekenden te combineren met andere disciplines om zo tot vernieuwende samenwerkingen te komen.

Om meer inwoners te laten genieten van de diversiteit aan beeldende kunst in onze gemeente willen wij regelmatig (elke vijf jaar) een nieuwe beeldengids uitgeven. Om de kunst in de openbare ruimte te blijven ontwikkelen willen wij de 1%-regeling uitwerken voor beeldende kunst bij de bouw van nieuwe wijken en nieuwe gebouwen van de gemeente.

Educatie

Binnen het lokaal onderwijsbeleid vinden wij de projecten Museum en School en Kunstmenu prima voorbeelden van gestructureerde kunst- en cultuureducatie in de basisscholen en de eerste jaren van het voortgezet onderwijs. In overleg met de betrokken partijen willen wij onderzoeken of Kunstmenu kan worden uitgebreid met een aanbod van lokale partijen, zoals BplusC of muziektheaterprojecten van De Speelkring, zodat kinderen via school ook daadwerkelijk actief gaan deelnemen aan cultuur. Erfgoededucatie is momenteel nog een ad hoc onderwerp in het onderwijs. Wij stellen voor om met het basisonderwijs de discussie aan te gaan of zij interesse hebben in deelname aan het product Erfgoedspoor, om ook voor erfgoedonderwijs een doorlopende leerlijn aan te bieden.

Wij willen in 2010 evalueren in hoeverre de afstemming van vraag van het voortgezet onderwijs en aanbod van lokale kunst- en cultuurinstellingen zijn beslag heeft gekregen dankzij de inzet van de cultuurbemiddelaar. Daarna willen wij in regionaal verband bezien of een dergelijke functie met subsidie van Oegstgeest moet worden gecontinueerd.

Kunstenaarsklimaat

Wij zien geen actieve rol weggelegd voor de gemeente als het gaat om het huisvesten van (groepen) kunstenaars. Maar als de situatie zich ertoe leent en er behoefte aan bestaat kunnen we wel overwegen om gemeentelijke panden antikraak aan kunstenaars uit te geven, of tijdelijk voor een gereduceerd tarief aan kunstenaars te verhuren.

Eenzelfde houding zien wij als het gaat om het behouden van vaste expositieruimte voor professionele kunstenaars of mogelijke expositieruimte voor de creatieve producten van kinderen. Wij vinden het niet een speerpunt van beleid om voor dergelijke ruimten te zorgen, maar zullen aan de andere kant niet schromen om aan een oplossing mee te werken, als dat op ons pad komt.

Integraliteit

Wij willen het kunst- en cultuurbeleid van Oegstgeest integraler vormgeven. Dat betekent meer samenwerking zoeken met ondernemers en onze economische activiteiten. Daarnaast pleiten wij voor meer integraliteit tussen kunst en cultuur en de verschillende beleidsterreinen op het gebied van welzijn, onderwijs en sport.

Tenslotte willen we de komende jaren Oegstgeest via kunst en cultuur meer op de regionale kaart zetten. Hierbij denken we aan een betere communicatie met de regio over alle kunst- en cultuuractiviteiten binnen Oegstgeest, het behoud en ontwikkelen van activiteiten samen met andere gemeenten en het realiseren van regionaal interessante activiteiten rond het thema Oegstgeest Schrijversdorp. Wij zien een duidelijke rol voor de regionale cultuurnetwerker weggelegd voor een goede afstemming tussen gemeenten en instellingen ten behoeve van regionale culturele projecten.

Wij hopen met het hierboven geschetste beleid te bereiken dat nog meer inwoners van Oegstgeest op een laagdrempelige manier kunnen gaan genieten van en kunnen deelnemen aan een grote diversiteit aan beeldende kunst en cultuur binnen onze gemeente.

Bijlage

Overzicht van geraadpleegde nota's en adviezen

Landelijk

de nota "Kunst van leven, hoofdlijnen cultuurbeleid" (2007, Ministerie van OC&W).

Actieplan Cultuurbereik (2005, Ministerie van OC&W)

landelijke Fonds Cultuurparticipatie (2008)

het advies "Innoveren, participeren! Advies Agenda Cultuurbeleid en Culturele Basisinfrastructuur" (2007, Raad voor Cultuur)

Impuls voor combinatiefuncties brede school (2008-2010)

Beleidskader Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008

Provinciaal

het Cultuurplan 2009-2012 "Mooi en Meedoen!" (2009)

Lokaal

Gemeentelijke Structuurvisie (2007)

de beleidsnota 2008-2011 Maatschappelijke Ondersteuning in Oegstgeest

het Subsidieplan 2007-2010

de nota Sociaal Culturele Accommodaties in Oegstgeest(2007)

monitor "senior proof"

de Ouderennota 2008-2012

de nota Jeugdparticipatie Oegstgeest 2008-2012 "Leren meedoen Durven luisteren"